

Zápis

ze zasedání Vědecké rady Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích dne 7. 3. 2024

Přítomni:

prof. RNDr. František Vácha, Ph.D.,
doc. Ing. MgA. David Boukal, Ph.D.,
doc. Mgr. Tomáš Doležal, Ph.D.,
prof. RNDr. Václav Hypša, CSc.,
doc. RNDr. Jana Jersáková, Ph.D.,
doc. Mgr. Eva Kaštovská, Ph.D.,
prof. RNDr. Jan Kaštovský, Ph.D.,
doc. Mgr. Jan Kučera, Ph.D.,
prof. Mgr. Ivana Kutá Smatanová, Ph.D.,
doc. RNDr. Eva Nováková, Ph.D.,
prof. RNDr. Tomáš Polívka, Ph.D.,
doc. RNDr. Jan Štefka, Ph.D.,
prof. Mgr. Radim Šumbera, Ph.D. (pouze dopolední část jednání),
prof. Mgr. Roman Tůma, Ph.D.,
prof. RNDr. Jana Albrechtová, Ph.D. (PřF UK Praha),
prof. RNDr. Jitka Klimešová, CSc. (BÚ AV ČR, Třeboň),
RNDr. Jiří Macas, Ph.D. (BC AV ČR, v.v.i.),
prof. RNDr. Adam Petrusek, Ph.D. (PřF UK Praha),
prof. Ing. Bohdan Schneider, CSc., DrSc. (Biotechnologický ústav AV ČR, v.v.i.).

Nepřítomni:

Mgr. Lukáš Čížek, Ph.D. (BC AV ČR, v.v.i.),
prof. Mgr. Miroslav Šálek, Dr. (ČZU Praha).

Hosté:

Habilitační řízení Ing. Martina Jandy, Ph.D.:

prof. RNDr. Jana Albrechtová, Ph.D. - Katedra experimentální biologie rostlin PřF UK -
předsedkyně habilitační komise
prof. RNDr. David Honys, Ph.D. - Ústav experimentální botaniky AV ČR - člen habilitační
komise
prof. RNDr. Zdeněk Opatrný, CSc. - Katedra experimentální biologie rostlin PřF UK - člen
habilitační komise
prof. Ing. Jiří Šantrůček, CSc. - Katedra experimentální biologie rostlin PřF JU - člen habilitační
komise
prof. Ing. Petr Smýkal, Ph.D. - Katedra botaniky PřF UP v Olomouci - oponent

Omluveni:

prof. Ing. Pavel Ryšánek, CSc. - Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU
v Praze - člen habilitační komise
prof. Dr. Stanislav Kopřiva - University of Cologne, Německo – oponent
prof. RNDr. Ladislav Havel, CSc. - Ústav biologie rostlin, Mendelova univerzita v Brně -
oponent

Habilitační řízení RNDr. Libora Ekrta, Ph.D.:

prof. RNDr. Jan Lepš, CSc. - Katedra botaniky PřF JU - předseda habilitační komise

prof. RNDr. Jan Kaštovský, Ph.D. - Katedra botaniky PřF JU - člen habilitační komise

prof. RNDr. Frantisek Krahulec, CSc. - Oddělení evoluční biologie rostlin, BÚ AV ČR

Průhonice - člen habilitační komise a oponent

doc. RNDr. Radim Jan Vašut, Ph.D. - Katedra botaniky PřF UP v Olomouci - oponent

Omluveni:

prof. RNDr. Petr Bureš, Ph.D. - Ústav botaniky a zoologie PřF MU - člen habilitační komise

RNDr. Martin Duchoslav, Ph.D. - Katedra botaniky PřF UP v Olomouci - člen habilitační komise

prof. RNDr. Pavol Mártonfi, Ph.D. - Botanická zahrada UPJŠ v Košicích - oponent

Program:

Veřejné jednání

- 1) **10:00 Zahájení**, schválení programu
- 2) **10:05 habilitační řízení Ing. Martina Jandy, Ph.D. v oboru Fyziologie rostlin**
- 3) **11:30 habilitační řízení RNDr. Libora Ekrta, Ph.D. v oboru Botanika**

13:00 až 13:45 přestávka/oběd

Neveřejné jednání

- 4) **Schválení člena komise pro doktorské státní závěrečné zkoušky, obor Integrativní biologie**
Navrhovatel: prof. Alexander W. Bruce, Ph.D.
 - Mgr. Lenka Gahurová Ph.D.
- 5) **Schválení školitelů v doktorském stupni studia, obor Integrativní biologie**
Navrhovatel: doc. MSc. Michael Wrzaczek, Ph.D.
 - RNDr. Lenka Caisová, Ph.D.
 - Mgr. Ivan Kulich, Ph.D.
- 6) **Schválení člena oborové rady doktorského studijního programu Hydrobiologie**
 - RNDr. Petr Blabolil, Ph.D.
- 7) **Projednání dalšího habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem včetně schvalování členů komise**
 - Návrh členů habilitační komise v oboru Hydrobiologie **Mgr. Otakara Struneckého, Ph.D.**
 - Návrh členů hodnotící komise v oboru Hydrobiologie **doc. Mgr. Michala Koblížka, Ph.D.**
- 8) **Různé**

1) Zahájení a schválení programu

Děkan prof. Vácha zahájil jednání, uvítal členy Vědecké rady (VR). Všechny přítomné seznámil s programem jednání VR, který byl jednomyslně schválen. Děkan konstatoval, že Vědecká rada je usnášeníschopná. Děkan prof. Vácha požádal prof. Hypšu a prof. Polívku, aby se ujali funkce **skrutátorů** pro celý průběh jednání VR.

2) Habilitační řízení Ing. Martina Jandy, Ph.D. v oboru Fyziologie rostlin

Děkan zahájil projednání habilitačního řízení **Ing. Martina Jandy, Ph.D. v oboru Fyziologie rostlin**. Děkan seznámil přítomné se složením habilitační komise, která pracovala ve složení: *prof. RNDr. Jana Albrechtová, Ph.D. (předsedkyně), prof. RNDr. David Honys, Ph.D., prof. RNDr. Zdeněk Opatrný, CSc., prof. Ing. Pavel Ryšánek, CSc. a prof. Ing. Jiří Šantrůček, CSc.*

Oponenty habilitační práce byli jmenováni: *prof. RNDr. Ladislav Havel, CSc., prof. Dr. Stanislav Kopřiva., prof. Ing. Petr Smýkal, Ph.D.*

Děkan předal slovo předsedkyni habilitační komise prof. Albrechtové, která představila habilitanta, seznámila přítomné s jeho profesním životopisem a přednesla usnesení habilitační komise. Komise posoudila všechny náležitosti a předložené dokumenty a konstatuje, že všechny podmínky nutné pro habilitační řízení byly splněny. Po prostudování všech podkladů, zvážení všech komisi známých skutečností a na základě oponentských posudků **komise pěti hlasy doporučuje jmenování Ing. Martina Jandy, Ph.D. docentem v oboru Fyziologie rostlin.**

Prof. Šantrůček seznámil VR s průběhem **pedagogické přednášky**, kterou uchazeč přednesl **dne 6. března 2024 v posluchárně B2, Branišovská 1716/31c, České Budějovice** za přítomnosti členů VR doc. Štefky a prof. Tůmy, a člena habilitační komise prof. Šantrůčka. Přednáška byla hodnocena velmi pozitivně a uchazeč získal podle 25 hodnotících dotazníků pro tento typ přednášky 9,71 bodů (z 10 možných).

Anotace pedagogické přednášky: „Rozpoznání nepřítele: spuštění imunitní reakce u rostlin“

Nejen živočichové, ale i rostliny disponují sofistikovaným imunitním systémem. Ten jim poskytuje efektivní obranu při napadení patogeny. Rostlina však může být na útok připravena sebelépe, pokud buňky rostliny patogena nerozpoznají a nepředají dál informaci, že nepřítel je tu, tak ani sebelepší obranné systémy obsahující mnohé důmyslné chemické sloučeniny jí k záchraně nepomohou. Rozpoznání přítomnosti patogena rostlinnou buňkou je fascinující událostí, která probíhá jak na plazmatické membráně, tak v cytosolu a několika způsoby. Rostliny rozpoznávají různorodé typy molekul pocházející z rozličných druhů patogenů. Rostlinné buňky jsou schopny rozpoznávat mnoho patogenů jedním receptorem, nebo naopak jsou schopny vyvinout rozpoznání namířené přímo vůči konkrétnímu druhu patogena. V této přednášce byste se měli mimo jiné dozvědět, jaké molekuly rostlinná buňka rozpoznává a proč právě takové. Kde k rozpoznání patogena dochází. Jak rozpoznání patogena spouští imunitní reakce a tedy ovlivňuje další procesy v buňce a jaký to má vliv na rostlinnou fyziologii. A také zda je nějaká podobnost mezi živočichy a rostlinami, když přijde na rozpoznání napadení patogenem. Zároveň posluchačům představím, k čemu posun našeho vědění o rozpoznání patogenů rostlinou může být využit v praxi.

Děkan Vácha vyzval Ing. Martina Jandu, Ph.D. k přednesení **habilitační přednášky**.

Anotace habilitační přednášky: „Interakce rostlin s patogeny: zaostřeno na signální dráhu kyseliny salicylové“

Významným problémem, kterému čelí rostlinná zemědělská produkce, je ztráta výnosů kvůli napadení patogeny. Ve svém výzkumu se již od bakalářské práce věnuji obranným reakcím rostlin v rámci jejich interakci s patogeny, kterých se účastní kyselina salicylová (SA). SA je významným fytohormonem, jehož signální dráha je důležitou složkou rostlinného imunitního systému. Po napadení patogeny se koncentrace SA významně zvyšuje. Od 90. let 20. století je známo, že signální dráha SA je velmi účinná především vůči napadení biotrofními patogeny, neboť SA podporuje tzv. hypersenzitivní reakci, událost, při níž rostlina v reakci na patogena cíleně ničí své vlastní buňky. V našem dlouhodobém výzkumu jsme ukázali, že signalizace SA včetně její biosyntézy je ovlivněna fosfolipidovým systémem

(fosfatidylinositol-4-kinázami či fosfolipázou D), funkčností aktinového cytoskeletu (rozrušení aktinového cytoskeletu zvyšuje produkci SA), ošetřením saponiny či zvýšenou teplotou, která potlačuje imunitní reakce související s SA. Limitujícím faktorem pro masivní využití znalostí o SA ve šlechtění je fakt, že nadprodukce SA, a tedy dlouhotrvající aktivovaná imunita, vede k tomu, že mají rostliny zakrslý růst a tedy i výnos. Tomuto fenoménu se ve své práci věnujeme v současnosti, neboť mechanismus účinku vysoké koncentrace SA na růst rostlin není zatím plně objasněn a jeho pochopení má potenciál umožnit využití SA k obraně plodin proti chorobám.

Děkan vyzval k **přednesení oponentských posudků**. Se svým posudkem seznámil přítomné prof. Smýkal. Posudek, který vypracoval prof. Kopřiva přečetla předsedkyně komise prof. Albrechtová a posudek prof. Havla přečetl prof. Šantrůček. Doktor Martin Janda zodpověděl vybrané dotazy.

Děkan otevřel **diskusi** k přednesené přednášce a vyzval plénium k dotazům. Doktor Janda zodpověděl dotazy doc. Doležala a prof. Honyse, a reagoval na připomínku prof. Opatrného.

Děkan ukončil rozpravu, ukončil veřejnou část jednání a vyzval členy VR a habilitační komisi k diskusi. Poté VR přikročila k hlasování o výsledku řízení. Hlasování bylo přítomno 19 členů VR, o hlasování byl pořízen zvláštní zápis.

Závěr habilitačního řízení: podle výsledků hlasování Vědecká rada ukládá děkanovi PřF JU podat rektorovi JU návrh na jmenování Ing. Martina Jandy, Ph.D. docentem v oboru Fyziologie rostlin.

Po návratu do veřejné části jednání děkan vyhlásil výsledek habilitačního řízení, poděkoval habilitační komisi a oponentům za jejich činnost a ukončil tuto část jednání VR.

3) Habilitační řízení RNDr. Libora Ekrta, Ph.D. v oboru Botanika

Děkan zahájil projednání habilitačního řízení **RNDr. Libora Ekrta, Ph.D. v oboru Botanika**. Děkan seznámil přítomné se složením habilitační komise, která pracovala ve složení: *prof. RNDr. Jan Lepš, CSc. (předseda), prof. RNDr. Jan Kaštovský, Ph.D., prof. RNDr. František Krahulec, CSc., prof. RNDr. Petr Bureš, Ph.D. a RNDr. Martin Duchoslav, Ph.D.*

Oponenty habilitační práce byli jmenováni: *prof. RNDr. František Krahulec, CSc., prof. RNDr. Pavol Mártonfi, Ph.D., doc. RNDr. Radim Jan Vašut, Ph.D.*

Děkan předal slovo předsedovi habilitační komise prof. Lepšovi, který představil habilitanta, seznámil přítomné s jeho profesním životopisem a přednesl usnesení habilitační komise. Komise posoudila všechny náležitosti a předložené dokumenty a konstatuje, že všechny podmínky nutné pro habilitační řízení byly splněny. Po prostudování všech podkladů, zvážení všech komisi známých skutečností a na základě oponentských posudků **komise pěti hlasy doporučuje jmenování RNDr. Libora Ekrta, Ph.D. docentem v oboru Botanika.**

Uchazeč přednesl **pedagogickou přednášku dne 29. listopadu 2023 v zasedací místnosti 104 Katedry botaniky, Na Zlaté stoce 1, České Budějovice** za přítomnosti členů VR prof. Kaštovského (rovněž člena komise), doc. Kučery a doc. Štefky, a předsedy habilitační komise prof. Lepše. Přednáška byla hodnocena velmi pozitivně, uchazeč získal podle 23 hodnotících dotazníků pro tento typ přednášky 9,47 bodů (z 10 možných).

Anotace pedagogické přednášky: „Žádné květy, plody ani semena? Žádný problém – cévnaté výtrusné rostliny to prostě dělají jinak!“

Výtrusné cévnaté rostliny (plavuňovité a kapradiny) představují z fylogenetického pohledu nejprimitivnější současné linie cévnatých rostlin. Kapradiny představují dokonce druhou nejvíce diverzifikovanou skupinu cévnatých rostlin hned po rostlinách krytosemenných. Jedná se obecně o rostliny produkující výtrusy jako propagule vhodné i pro šíření

na dálku. Vývoj a charakter výtrusů je ovlivněn mnohými faktory a mechanismy, které jsou důležité v biogeografii a biodiverzitě cévnatých výtrusných rostlin jako celku i regionálně. Díky velmi dobře šířitelným výtrusům vyvíjejících se buď v primitivních eusporangiálních nebo povětšinou v moderně stavěných leptosporangiálních výtrusnicích, mohou mnohé výtrusné rostliny osídlovat velké areály nebo se stát nebezpečnými až invazními druhy v nově kolonizovaných regionech. Dalším rozdílnou klíčovou charakteristikou výtrusných rostlin, pokud je porovnáme s dalšími liniemi vyšších rostlin, je unikátní životní cyklus. Stejně tak jako u ostatních vyšších rostlin zde dochází k pravidelnému střídání dvou životních fází. U výtrusných cévnatých rostlin však unikátně nacházíme obě tyto životní fáze jako nutričně a dokonce prostorově nezávislé entity – listnatou diploidní fázi sporofytu nesoucí výtrusnice a z výtrusu vyrůstající sexuální haploidní fázi srdcovitého konkurenčně slabého proklu, který bývá především terestrický, u některých skupin vzácně i podzemní. Základní schéma životního cyklu je učebnicovým příkladem vývoje cévnatých výtrusných rostlin. Avšak jak ukazují poznatky z nových studií, nemusí tomu tak být však vždy a nezřídka je známa řada dalších možností, jak tento mechanismus modifikovat, obcházet nebo redukovat. Mnohé modifikace mechanismů představují slepé či naopak perspektivní evoluční cesty, jak mohou výtrusné cévnaté rostliny generovat další jedince.

Děkan Vácha vyzval **RNDr. Libora Ekrta, Ph.D.** k přednesení **habilitační přednášky**.

Anotace habilitační přednášky: „Příběhy dvou životních fází: způsoby rozmnožování, velikost genomu, diverzita a interakce mezi gametofyty a mezi sporofyty u kapradin“

Ferns are primitive spore-bearing plants, which alongside lycophytes, represent the oldest lineage of vascular plants on Earth. They are the sister group to seed plants and currently the second most diversified group of vascular plants. Ferns used the diversification waves of angiosperms during late Cretaceous that formed terrestrial ecosystems on Earth to diversify themselves. In contrast to other land plants, the life cycle of ferns (and lycophytes) is unique. It requires two completely spatially and nutritionally independent generations of plants to complete itself. The leafy diploid sporophyte stage (frond) is bearing sporangia and the sexual haploid gametophyte stage, usually resembling a heart-shaped plantlet (prothallus). The alternation of those two generations greatly influences these plants. Ferns are the subject of this habilitation thesis. The research of this group focused on many aspects of their biology such as modes of reproduction, genome size, diversity, with special interest in interactions among gametophytes and among sporophytes. The thesis presents several thematic storylines. The first story focuses on the evaluation of fern spores formed by sexual, apomictic species and their hybrids (apo-sex hybrids). The special detailed view on the reproductive mechanisms of apo-sex hybrids surprisingly showed us evidence of both apomictic (unreduced spore and apogamous sporophyte formation) and sexual (regular spore formation) reproduction strategies present in one taxon. Furthermore, until now, it was believed, that apogamous sporophytes are generally considered to form earlier than sporophytes originating from the sexual process. Our comprehensive study proved that the apomictic reproduction was not necessarily leading to an earlier sporophyte formation and that the apomictic gametophytes are smaller in size than the sexual species. The apo-sex hybrids also tend to behave more like their apomictic parents but suffer from an early disadvantage in the form of lower spore germination rates. The second story explores the evolutionary significance of fern pheromones called antheridiogens. It was found that a pheromone system is widespread among ferns with several recognized different types. Surprisingly, apomictic species also respond to the pheromone system, despite its original function being the regulation of sexual reproduction. In addition to pheromones, ferns appear to produce exudates that may have suppressive or facilitative effects on younger gametophytes of various fern species. The final storyline reveals the many biosystematic adventures resulting from the distribution and interaction among sporophytes discovered using innovative methods in flow-cytometry. Through the application of genome size measurements, we were able to reveal genome multiplication, hybridization and evolution in target groups. This approach has been used to study aspects ranging from genome size evolution (Asplenium), species delimitation, population cytotype screening, detection of hybrids (Dryopteris, Pteridium) to large-scale cytogeographical studies (Cystopteris).

Děkan vyzval k **přednesení oponentských posudků**. Se svým posudkem seznámil přítomné prof. Krahulec, doc. Vašut a posudek vypracovaný prof. Mártonfím přečetla prof. Kutá Smatanová. Doktor Ekrt zodpověděl všechny dotazy.

Děkan otevřel **diskusi** k přednesené přednášce a vyzval plénum k dotazům. Do diskuse se zapojili doc. Štefka a prof. Vácha. Jejich dotazy doktor Ekrt v diskusi zodpověděl.

Děkan ukončil rozpravu, ukončil veřejnou část jednání a vyzval členy VR a habilitační komisi k diskusi. Poté VR přikročila k hlasování o výsledku řízení. Hlasování bylo přítomno 19 členů VR, o hlasování byl pořízen zvláštní zápis.

Závěr habilitačního řízení: **podle výsledků hlasování Vědecká rada ukládá děkanovi PřF JU podat rektorovi JU návrh na jmenování RNDr. Libora Ekrta, Ph.D. docentem v oboru Botanika.**

Děkan vyhlásil výsledek habilitačního řízení a ukončil tuto část jednání VR.

4) Schválení člena komise pro doktorské státní závěrečné zkoušky, obor Integrativní biologie

Navrhovatel: prof. Alexander W. Bruce, Ph.D.

- Mgr. Lenka Gahurová Ph.D.

Uvedená byla schválena v požadovaném rozsahu.

5) Schválení školitelů v doktorském stupni studia, obor Integrativní biologie

Navrhovatel: doc. MSc. Michael Wrzaczek, Ph.D.

- RNDr. Lenka Caisová, Ph.D.
- Mgr. Ivan Kulich, Ph.D.

Oba uvedení byli schváleni v požadovaném rozsahu.

6) Schválení člena oborové rady doktorského studijního programu Hydrobiologie

- RNDr. Petr Blabolil, Ph.D.

Uvedený byl schválen.

7) Projednání dalšího habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem včetně schvalování členů komise

Návrh členů habilitační komise v oboru Hydrobiologie **Mgr. Otakara Struneckého, Ph.D.**

Komise navržena ve složení:

předseda: prof. RNDr. Jan Kaštovský, Ph.D.

členové: doc. Mgr. Petr Dvořák, Ph.D., doc. RNDr. Petr Hašler, Ph.D., prof. RNDr. Jiří Neustupa, Ph.D., prof. RNDr. Václav Hypša, CSc.

Návrh členů hodnotící komise v oboru Hydrobiologie **doc. Mgr. Michala Koblížka, Ph.D.**

Komise navržena ve složení:

předseda: prof. RNDr. Jaroslav Vrba, CSc.

členové: prof. Mgr. Roman Tůma, Ph.D., doc. RNDr. Linda Nedbalová, Ph.D., prof. RNDr. Jiří Neustupa, Ph.D., doc. RNDr. Martin Rulík, Ph.D.

Navržené komise VR schválila.

8) Různé

- Byly diskutovány komentáře k akreditační žádosti bakalářského studijního programu **Ekologie a ochrana prostředí** (udělení akreditace, garant: dr. Jiří Kaňa), které byly

vzneseny členy VR (prof. Schneider a prof. Tůma) při předchozím hlasování o akreditaci per-rollam 25.2. 2024.

- Děkan prof. Vácha informoval o **nutnosti zvýšení úvazků doktorandů** z prostředků grantových projektů nebo z prostředků kateder v souvislosti s připravovanou novelou zákona o VS, kde se přepokládá tzv. minimální zaručený příjem doktoranda ve výši 1.8 násobku minimální mzdy.
- Děkan prof. Vácha informoval členy VR PřF o dalším **průběhu řízení ke jmenování profesorem doc. RNDr. Martina Kubaly, Ph.D.**, jehož jmenování jednomyslně podpořila VR PřF na svém jednání 24.11. 2023. Další projednávání tohoto řízení před Vědeckou radou Jihočeské univerzity (VR JU) dne 6.3. 2023 bylo ovlivněno e-mailem, který všem členům VR JU zaslal prof. Hobza. V tomto e-mailu byly zcela jednostranně, bez důkazů a bez možnosti jakkoliv reagovat uvedeny informace ohledně možných pochybení doc. Kubaly. Prof. Polívka jako předseda komise pro jmenovací řízení a člen VR JU následně informoval členy VR PřF o průběhu jednání VR JU 6.3.2024, na kterém bylo řízení ke jmenování profesorem doc. Kubaly po krátké diskuzi odloženo, aby se členové VR JU mohli detailně seznámit i s názorem doc. Kubaly. VR JU následně ve svém usnesení (viz níže) jasně odsoudila jednání, které k této situaci vedlo. **VR PřF se připojuje k usnesení VR JU a zásadně nesouhlasí s podobnými pokusy o ovlivnění rozhodování orgánů univerzity.** Takovéto jednání VR PřF považuje za zcela nepřijatelné a krajně neetické.

Znění usnesení VR JU:

Vědecká rada JU se ohrazuje proti způsobu, jakým byla informována o možných pochybeních kandidáta jmenovacího profesorského řízení doc. RNDr. Martina Kubaly, Ph.D. Tento, způsob, kdy byli všichni členové Vědecké rady JU zcela účelově a jednostranně osloveni dva dny před jednáním VR JU, považujeme za nepřijatelný a v rozporu s dobrými mravy.

- Doc. Štefka informoval členy VR, že na příštím zasedání VR lze očekávat projednání jmenovacího řízení doc. Vladimíra Špundy, a habilitačního řízení dr. Lenky Plavcové. **Termín příštího zasedání VR byl dohodnut na 17. května 2024.**

Děkan prof. Vácha poděkoval všem přítomným členům za účast na zasedání.

Zapsal: doc. RNDr. Jan Štefka, Ph.D., proděkan pro vědu

Ověřil: prof. RNDr. František Vácha, Ph.D., děkan